

خبر

دولت اسپانیا آتش بس یکجانبه گروه اتارارد کرد

فرهیختگان: گروه جدایی طلب اتا خواستار پایان حملات و درگیری‌ها یا نیروهای دولتی اسپانیا شند. در بیانیه‌ای که روز یکشنبه در وب‌سایت این گروه فرات شد آمده‌است که گروه اتا تصمیم گرفته حمله مسلحانه انجام نهد. در این بیانیه آشکارا اعلام نند که آیا آتش‌بس اعلام‌شده‌از سوی گروه اتا همیشگی خواهد بود یا خیر. گروه اتا همچنین اعلام نکرده که به چه دلیلی تصمیم به پایان حملاتش گرفته است. دولت اسپانیا نیز اعلام کرده تا زمانی که گروه اتا هر گونه خشونت را رد نکند با حامیان سیاسی این گروه مذاکره نمی‌کند. دولت اسپانیا اعلام کرده این اعلام از سوی گروه اتا کافی نیست و از این گروه خواست هر گونه خشونت را یکبار برای همیشه کنار گذارد. پس از انفجار در ساختمان فرودگاه مادرید در دسامبر ۲۰۰۶ دولت اسپانیا از ادامه مذاکره صلح با گروه اتا امتناع کرد.

ده‌ها کشته وزخمی در حملات انتحاری پاکستان

فرهیختگان: پلیس پاکستان از کشته‌وزخمی شدن ده‌هافر در نتیجه دو حمله انتحاری در ایستگاه پلیس در شمال غرب این کشور خبر داد. «گل والی خان» رئیس پلیس منطقه خیبر در این باره به خبرگزاری فرانسه گفت: روز گذشته یک عامل انتحاری با اتومبیل خود که حاوی مواد منفجره بود به سوی پاسگاه پلیس در منطقه خیبر در شمال غرب این کشور حمله کرد که در نتیجه این حمله هشت نفر کشته و ۱۳ فرد دیگر زخمی شدند. پلیس پاکستان همچنین اعلام کرد در نتیجه یک بمب‌گذاری انتحاری در یک ماشین در ایستگاه پلیس در شهر پیشاور در شمال غرب پاکستان ۱۲ نفر کشته شدند.

امضای توافقنامه نظامی روسیه و اسرائیل

فرهیختگان: آنتولی سردیوگف و ایهود باراک وزیران دفاع روسیه و اسرائیل روز گذشته در پایان مذاکرات خود در مسکو، موافقتنامه همکاری نظامی امضا کردند. در موافقتنامه درازمدت همکاری نظامی روسیه و اسرائیل، تبادل اطلاعات، نقطه نظرات و تجربیات در زمینه‌های مورد علاقه دو طرف ازجمله در زمینه امنیت بین‌المللی و توسعه روابط در عرصه آموزش‌های نظامی، نقش‌کنشی و پزشکی پیش‌بینی شده است. سردیوگف در مراسم امضای موافقتنامه گفت: در مرحله کنونی نوین‌سازی نیروهای مسلح روسیه، استفاده از تجربه ارتش اسرائیل را حائز اهمیت می‌دانیم و آنها را با دقت مورد بررسی قرار می‌دهیم. وی افزود: روسیه ۱۲ فروند هواپیمای بدون سرنشین از اسرائیل خریداری کرده است و در حال حاضر ۵۰ نظامی روس مشغول فراگیری فنون استفاده از این هواپیماها هستند.

کره‌شمالی قایق همسایه جنوبی را آزاد می‌کند

فرهیختگان: کره‌شمالی روز گذشته در حرکتی به‌ظاهر آشتی‌جویانه پس از ماه‌ها تنش شدید با کره‌جنوبی، اعلام کرد که قصد دارد قایق ماهیگیری سنول را که ماه گذشته به تصرف خود درآورده بود، آزاد کند. خبرگزاری مرکزی رسمی کره‌شمالی اعلام کرد: این کار (حضور کشتی در آب‌های کره‌شمالی) تجاویز غیرقابل تحمل به حکومت این کشور بود، ولی تصمیم گرفته شد با دیدگاهی هم‌میهنانه و بشردوستانه قایق و خدمتش به کره‌جنوبی بازگردانده شوند.

تعمید چین از استواری روابط یکن – واشنگتن

فرهیختگان: «لی یو آنجلو» یک مقام ارشد حزب کمونیست چین روز گذشته اعلام کرد که روابط چین با آمریکا مستحکم‌است اما در این حال در اوایل سال جاری میلادی مشکلاتی در این روابط ایجاد شد که رهبران دو کشور قول داده‌اند آنها را حل کنند. آنجلو که مسئولیت بخش انتصاب مقامات ارشد حزب کمونیست چین را عهده‌دار است، پس از ورود یک هیات آمریکایی به چین با حضور لری سامرز، مدیر شورای اقتصاد ملی، تام دینولین، معاون مشاور امنیت ملی آمریکا این اظهارات را بیان داشت.

ناامیدی طارق عزیز از آزادی

فرهیختگان: طارق عزیز وزیر خارجه دولت بعثی صدام در مصاحبه‌ای کوتاه با خبرگزاری اسوشیتدپرس اعلام کرد با توجه به اینکه ۷۴ سال سن دارد و در محکومیتش طولانی‌است، احتمالاً در زندان خواهد مرد. طارق عزیز از رؤس جانوری میلادی از زندان تحت کنترل نیروهای آمریکایی تحویل دولت عراق شده است.

جهان

۲۰۱۰ بدترین سال خارجی‌ها بود

تلفات ۵۰۰ نفره نظامیان خارجی در افغانستان

فرهیختگان: آمار تلفات نظامیان خارجی در افغانستان در هشت ماهه نخست سال جاری میلادی به ۵۰۰ نفر رسید. به گزارش خبرگزاری اسوشیتدپرس این آمار در حالی است که آمار تلفات نظامیان خارجی در این کشور در ۱۲ ماهه سال ۲۰۰۹ رقم ۵۲۱ نفر بوده است. از روز جمعه گذشته تاکنون پنج نظامی خارجی در افغانستان در حملات مختلف شبه‌نظامیان طالبان کشته شده‌اند. ماه ژوئن خونبارترین ماه در سال جاری بوده که طی آن ۱۰۲ نظامی خارجی در افغانستان کشته شده‌اند. بر اساس این گزارش در ماه جولای آمار تلفات نظامیان خارجی به ۸۸ نفر و در ماه آگوست به ۸۰ نفر رسیده است. ناظران سال جاری میلادی را پر تلفات‌ترین سال از زمان اشغال افغانستان در سال ۲۰۰۱ می‌دانند. بر اساس آمار منتشره از زمان اشغال افغانستان تاکنون (از اکتبر ۲۰۰۱ تا آگوست ۲۰۱۰) دو هزار و ۶۸ نظامی خارجی در افغانستان کشته شده‌اند که قریب به ۶۰ درصد کشته‌ها از میان نیروهای آمریکایی بوده‌اند. نیمی از این کشته‌شده‌ها تنها متعلق به سال ۲۰۰۹ و هشت ماهه اول سال ۲۰۱۰ بوده است. همچنین بر اساس آمار سازمان ملل که ماه گذشته منتشر شد تلفات غیرنظامیان افغان در حملات نیروهای ناتو در شش ماهه نخست سال ۲۰۱۰ نیز ۳۱ درصد نسبت به مدت مشابه در سال قبل افزایش داشته است که بر اساس این آمار شبه‌نظامیان طالبان مسوول سه‌چهارم کشته‌شده‌های غیرنظامی افغان بوده‌اند. افزایش تلفات غیرنظامیان اعتراضات گسترده‌ای را در افغانستان در پی داشته است. بر اساس آخرین نظرسنجی انجام‌شده در آمریکا که به‌طور مشترک از سوی شبکه تلویزیونی «ان‌بی‌سی» و روزنامه وال‌استریت ژورنال انجام شده، ۷۰ درصد آمریکایی‌ها بر این باورند که جنگ افغانستان با پیروزی آمریکا و متحدانش به پایان نخواهد رسید.

ناامیدی از ثمربخشی مذاکرات مستقیم

احتمال شکست مذاکرات صلح افزایش یافت

لیبرمن : هیچ جادوگری نمی تواند صلح را محقق کند – عریقات: شکست مذاکرات در حکم نابودی تشکیلات خودگردان است

فرهیختگان: باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا پس از ماه‌ها تلاش برای آغاز مذاکرات مستقیم صلح میان دو طرف اسرائیلی و فلسطینی سرانجام هفته گذشته موفق شد با دعوت کردن محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین و بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل به واشنگتن کلید مذاکرات مستقیم صلح را بزند. اوباما پنجشنبه هفته گذشته در مراسم آغاز مذاکرات مستقیم صلح آن را فرصتی تاریخی و بزرگ خواند و همچنین از دو طرف موازنه خواست تا راه صلح را انتخاب کنند.

بنابراین به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور آمریکا پس از سخنرانی در قاهره و مطرح کردن پیشنهادهایش برای برقراری صلح در خاورمیانه سعی کرد تا در نشست واشنگتن به دیدگاه‌های جنبه اجرایی دهد.

اما، بسیاری از ناظران و مخالفان آغاز مذاکرات مستقیم صلح پیش از آغاز مذاکرات اعلام کردند که نمی‌توان به نشست واشنگتن امیدوار بود.

در همین راستا روز گذشته آویگدور لیبرمن وزیر امور خارجه اسرائیل که یکی از مخالفان جدی آغاز مذاکرات مستقیم صلح است طی اظهاراتی تصریح کرد که هیچ جادوگری نمی‌تواند شکاف میان اسرائیل و فلسطین را طی یک سال پر کند.

همچنین وزیر خارجه اسرائیل افزود: توافقنامه صلح قراگیر که شامل خاتمه دادن به خشونت‌ها باشد و فلسطینیان را وادار به پذیرش اسرائیل به‌عنوان کشوری یهودی کند قابل دستیابی نیست حتی اگر ملاحظات، چشم‌پوشی‌ها و توافق قابل توجهی در خصوص همه‌چیز صورت گیرد. وی مدعی شد بدون به رسمیت شناختن اسرائیل به‌عنوان یک کشور یهودی و وطن ملت یهود، صلح محقق نخواهد شد و بدون به رسمیت شناختن

احتمال شکست مذاکرات مستقیم صلح موجب ایجاد نگرانی میان مقامات آمریکا و تشکیلات خودگردان فلسطین

ناراحتی ملکه بریتانیا از کتاب خاطرات بلر

فرهیختگان: روزنامه ساندی اکسپرس بریتانیا گزارش داد که ملکه بریتانیا پس از اینکه اظهارات انتقادی تونی بلر علیه خانواده سلطنتی انگلیس را در کتاب خاطرات او خوانده قصد دارد تا از اعطای نشان افتخار ویژه رهبران اسکاتلندی‌الاصل به نخست‌وزیر اسبق بریتانیا خودداری کند.

ناامیدی از ثمربخشی مذاکرات مستقیم

احتمال شکست مذاکرات صلح افزایش یافت

لیبرمن : هیچ جادوگری نمی تواند صلح را محقق کند – عریقات: شکست مذاکرات در حکم نابودی تشکیلات خودگردان است

به سوی آغاز مذاکرات مستقیم صلح حرکت کنند، اما ما در این خصوص امید چندانی به نخست‌وزیر اسرائیل نداریم و تنها به اراده بین‌المللی چشم دوخته‌ایم. از سوی دیگر «حسنی مبارک» رئیس‌جمهور مصر درخصوص مذاکرات مستقیم صلح اظهار داشت: قضیه فلسطین کلید امنیت منطقه‌ای و راحل دیگر بحران‌های منطقه باقی خواهد ماند.

رئیس‌جمهور مصر افزود: عاقلانه نیست که روند صلح در مکان خود درجا بزند و در همین حال رنج‌ها و مشکلات ملت فلسطین و اختلافات داخلی گروه‌های فلسطینی ادامه داشته باشد. تلاش‌های خود برای احیای مذاکرات صلح و رفع اختلافات فلسطینی ادامه می‌دهد. من در واشنگتن نیز تاکید کردم که به تلاش برای امضای توافقنامه صلحی عادلانه و پایدار به‌طوری که ناپیت همه را محقق کند و به اشغال پایان دهد و خاورمیانه را در مسیری جدید قرار دهد و کشور مستقل فلسطین به پایتختی قدس شریف تشکیل شود، ادامه خواهیم داد.»

با نتانیاهو مطرح نشده است، اما ما مومعگیری وی را می‌دانیم و نتانیاهو نیز موضعگیری ما را نسبت به این مساله می‌داند.

ایمن در حالی است که «سلام فیاض» نخست‌وزیر تشکیلات خودگردان فلسطین با حضور در جمع روزنامه‌نگاران فلسطینی اعلام کرد که نسبت به فرصت‌های رسیدن به توافق نهایی در انجام مذاکرات مستقیم صلح مستقل فلسطین دست یابیم.»

وی همچنین افزود: سناریوی مقابل شکست تشکیلات خودگردان فلسطین، پیروزی جنبش حماس است، اما اگر ما بتوانیم به توافقنامه صلح دست پیدا کنیم، جنبش حماس نابود خواهد شد. مذاکره‌کننده ارشد فلسطین خاطر‌نشان کرد که مساله توقف شهرک‌سازی تاکنون در مذاکرات

حریری: نباید سوره به را متهم می کردیم

فرهیختگان: سعد حریری نخست‌وزیر لبنان در گفت‌وگو با روزنامه فرامنطقه‌ای الشرق‌الاوسط، وجود شاهدان دروغین در دادگاه برنده ترور حریری نخست‌وزیر اسبق لبنان را موجب گمراه شدن تحقیقات و آسیب دیدن سوره به لبنان و سیاسی شدن این پرونده دانست.

حریری، روابط لبنان و سوریه را تاریخی و برادرانه توصیف کرد و افزود: انسان باید در این رابطه واقع‌گرا باشد تا آن را بر پایه‌های مستحکم استوار کند.

وی تاکید کرد: ما اشتباهات صورت‌گرفته از سوی خودمان در قبال سوره به را که به ملت سوریه و روابط دو کشور آسیب رساند ارزیابی کردیم. ما باید همواره سه منافع دو ملت و دو کشور بگیریم. ما در زمانی اشتباهی مرتکب شدیم و سوره به را به ترور حریری متهم کردیم و این اتهامی سیاسی بود که پایان یافت. اکنون دادگاهی وجود دارد که به وظایف خود عمل می‌کند و ما باید این امور را بررسی کنیم. گفتنی است که حریری بارها، سوریه را

هشدار نسبت به تجزیه بلژیک

فرهیختگان: پس از اینکه احزاب سیاسی در بلژیک موفق به تشکیل دولت جدید نشدند، «لاورته اونکلینکس» معاون رئیس حزب سوسیالیست و یکی از اعضای پارلمان بلژیک، نسبت به تجزیه و فروپاشی کشور پس از به بن‌بست رسیدن مذاکرات تشکیل دولت جدید هشدار داد. اونکلینکس در گفت‌وگو با یک روزنامه بلژیکی گفت: باید امیدوار باشیم که بین کا شکاف ایجاد نشود و کشور تجزیه نگردد، زیرا در این صورت تالان سنگینی را خواهیم پرداخت.

تحلیل

بازنگری در دوستان و دشمنان آنکارا

ادامه تجدیدنظر طلبی در سیاست خارجی ترکیه

در هفته چهارم ماه آگوست ۲۰۱۰ رسانه‌های ترکیه به نقل از منابع نزدیک به حزب حاکم عدالت و توسعه خبر تجدیدنظر در سند استراتژی امنیت ملی ترکیه از سوی شورای امنیت ملی ترکیه دادند.

بر اساس این خبر در بازنگری جدید در استراتژی امنیت ملی ترکیه قرار است تغییر وضعیت در نام چهار کشور همسایه یا نزدیک به ترکیه صورت پذیرد. بر اساس این گزارش «حمد داووداوغلو» وزیر خارجه ترکیه و ثنوریسین سیاست خارجی حزب حاکم عدالت و توسعه پیشنهاد داده نام کشورهای ایران، روسیه، یونان و عراق در این سند از نام کشورهای تهدیدکننده یا دشمن به وضعیت‌هایی چون دوست یا شریک اقتصادی تغییر یابد. قرار است شورای امنیت ملی ترکیه در نشست خود در ماه اکتبر این تغییرات را تصویب کند و تصویب این تغییرات نشانه‌ای از تغییری عمده در سیاست خارجی آنکارا خواهد بود.

رسانه‌های منطقه و جهان خارج‌شدن نام ایران از لیست کشورهای تهدیدکننده آنکارا به لیست کشورهای همسایه ترکیه را بیشتر مورد توجه قرار داده‌اند. به ویژه در شرایطی که جمهوری اسلامی ایران در ماه‌های گذشته به دلیل عدم نرمش در موضع هسته‌ای خود در شدیدترین فشارهای اقتصادی و بین‌المللی قرار گرفته است. از سوی دیگر خارج کردن نام یونان – که به لحاظ تاریخی دشمن ترک‌ها محسوب می‌شود – از لیست دشمنان ترکیه و وارد کردن این کشور به لیست همسایگان، تحولی بسیار جدی و مهم برای سیاست خارجی ترکیه محسوب می‌شود. روسیه و عراق نیز در این لیست از وضعیت تهدیدکننده به وضعیت شرکای استراتژیک ترکیه درآمده‌اند.

این تغییر سیاست آنکارا در حالی انجام می‌شود که دولت ترکیه در ماه‌های گذشته

بر سر حمله اسرائیل به ناوگان آزادی غزه روابط بسیار متشنجی با اسرائیل (متحد قدیمی خود در منطقه) داشته است. از سوی دیگر روابط ترکیه با آمریکا نیز روزهای

سردی را از سر می‌گذراند و به واسطه اختلاف‌نظر دو کشور بر سر نحوه حل و فصل بحران هسته‌ای ایران دولت آنکارا در شورای امنیت مل متحد به قطعنامه چهارم

تحریمی ایران (قطعنامه ۱۹۲۹) رای منفی داد و فاصله خود را از سیاست خارجی

آمریکا در قبال ایران حفظ کرد.

تجدیدنظر در دوستان و دشمنان آنکارا

دولت ترکیه به لحاظ تاریخی (در دوره جمهوری) دو دولت خصم در همسایگی خود داشته است که این دو کشور ارمنستان و یونان هستند. ارمنستان به واسطه اختلافات تاریخی بر سر موضوع کنستار ارمنه در زمان جنگ اول جهانی به دست امپراتوری عثمانی، در دهه‌های گذشته رابطه سردی با ترکیه داشته است که یخ رابطه ایروان – آنکارا در دو سه سال اخیر به واسطه سیاست‌های جدید دولت اردوغان رو به بازشدن می‌رود.

از سوی دیگر رابطه متشنج ترکیه با یونان در دهه‌های اخیر به واسطه اختلافات دو کشور بر سر مالکیت جزایر اژه و نیز جزیره قیروس در سال‌های اخیر به واسطه دیپلماسی موفق دولت اردوغان رو به گرمی نهاده است.

ترک‌ها می‌دانند که حل معضل این کشور با یونان در حل معضل ترکیه با قبرس نیز کلیدی طلایی به شمار می‌رود، از سوی دیگر هر گونه تلاش ترکیه برای عضویت در اتحادیه اروپا در حالی که آنکارا روابط سردی با یونان یا دولت نیکوزیا داشته باشد، تلاشی بی‌حاصل خواهد بود. دولت اردوغان در سال‌های گذشته و به موازات چرخاندن سکان کشتی سیاست خارجی خود به سمت شرق توجهی بیش از گذشته به روسیه داشته است. درحالی که ترکیه در زمان جنگ سرد به عنوان متحدی عضو ناتو برای آمریکا، یکی از مهم‌ترین سنگرهای خط مقدم نبرد با دولت اتحاد جماهیر شوروی بود. دولت اردوغان در سیاست عراق نیز در سال گذشته تحرک بیشتری از خود نشان داده و وارد عرصه نفوذ و تاثیرگذاری بر معادلات داخلی این کشور شده است. هر چند به واسطه عدم مداخله چنددهه‌ای آنکارا در سیاست‌های خاورمیانه‌ای مشکل اصلی این کشور در عرصه داخلی عراق نبود متحدان و مهره‌های بازی قابل اعتماد است، اما آنکارا تلاش کرده است این ضعفش را با گسترش مراودات اقتصادی و بهره‌گیری از صادرات کالاهای خود به عراق جبران کند.

در زمینه رابطه ترکیه با ایران نیز همان‌طور که اشاره شد دوری ترکیه از غرب و اسرائیل، طبیعتاً سیاست خارجی آنکارا را به ایران نزدیک می‌کند و دلیل این امر قطبی‌شدن فضای خاورمیانه با بازی با «حاصل جمع صفر» در معادلات خاورمیانه است که یک قطب آن به پرچمداری ایران است و قطب دیگر آن به جولاری آمریکا و اسرائیل به مورد اجراء در می‌آید. به نظر می‌رسد آنکارا در قزار گرفتن در هر دو سوی معادله قدرت در خاورمیانه با معنوریت‌هایی جدی روبه‌رو است. اگر ترکیه خود را در جنبه یا محور ایران قرار دهد، دولت‌مردان این کشور باید از سیاست «توسعه‌محور» خود کمی عقب‌نشینند و هزینه‌های بیشتری بابت پایدردی در مواضع‌شان بپردازند، اما مقامات آنکارا نشان داده‌اند اهل چنین ریسک‌هایی نیستند و توسعه اقتصادی و افزایش قدرت منطقه‌ای با وزنه تاثیرگذاری اقتصادی را سنگبنای سیاست‌های منطقه‌ای و جهانی خود می‌دانند، در حالی که اگر آنکارا بخواهد قابلیت‌های خود را در کفه محور ضدآمریکایی در منطقه بگذارد، باید از خیر بسیاری از منافع اقتصادی در مراودات خود با آمریکا و اتحادیه اروپا چشم‌پوشی کند.

راه دوم نیز برای آنکارا عملی نیست و سیاستمداران حاکم بر ترکیه در سال‌های اخیر و به‌ویژه در دو سال اخیر نشان داده‌اند دیگر نمی‌خواهند دنباله‌روی محض سیاست‌های غرب در منطقه باشند، چرا که ترکیه احساس می‌کند در صورتی که دنباله‌روی محض سیاست‌های غرب در منطقه باشد، عملاً نمی‌تواند توان تاثیرگذاری زیادی بر تحولات منطقه داشته باشد و این مساله با اصول اساسی سیاست خارجی جدید ترکیه که توازن بخشی و شرق‌گرایی یکی از ارکان مهم آن است، در تضاد است، وانگهی راه دوم همان سیاستی است که نزدیک به هشت دهه در ترکیه دنبال شده و ترک‌ها امروز نتایج زیان‌بار آن را احساس می‌کنند. کم‌توجهی به سیاست‌های خاورمیانه‌ای و عدم توجه به شرق در حالی که ترکیه هیچ دستاوردی در ورود به تمدن غربی و عضویت در اتحادیه اروپا نداشته است، این تجربه را برای آنکارا داشته که اگر به‌لنگرگاه تمدنی خود کم‌توجهی کند، به صورت کشوری «از این جا مانده و از آنجا رانده» می‌شود که نه در قالب تمدن غرب ارج و جایگاهی کسب می‌کند و نه در شرق عالم پایگاهی خواهد داشت.

حزب داووداوغلو وزیر خارجه ترکیه و ثنوریسین و طراح اصلی سیاست خارجی حزب حاکم عدالت و توسعه، در سیاست منطقه‌ای خود الگوی «به صفر رساندن کانون‌های تنش‌زایی با همسایگان» را دنبال می‌کند. این سیاست در واقع ایجاد زمینهای مناسب برای پیشبرد روند توسعه اقتصادی ترکیه است.

داووداوغلو بر این باور است که ترکیه عملاً نمی‌تواند منطقه پرتنشی را که در آن واقع‌شده (خاورمیانه) نفی و انکار کند، از این رو بهتر است آنکارا همزمان یک نقش موازنه‌گر را در منطقه ایفا کند. از این رو ترکیه به هیچ‌یک از دو کانون اصلی درگیری در خاورمیانه نمی‌پیوندد، اما همزمان با بهره‌گیری از امکانات و قابلیت‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی خود بین دو نیروی متعارض در منطقه خاورمیانه نقش بنیادین و میابنجی ایفا می‌کند.

منبع: موسسه بین‌المللی مطالعات صلح (لندن) / خلاصه شده

